

(§ 1460 obč. zák.). Rozhodování býv. nejv. soudu zachovávalo nepřechylně, toto stanovisko (viz rozhodnutí při §u 313 obč. zák.). Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil v podstatě z týchž důvodů.

Nejvyšší soud nevyhověl v otázce, o niž tu jde, dovolání z těchto

důvodů:

Lze beze všeho připustiti, že se okenním právem rozumějí nejen právo, vytčené v §u 488 obč. zák., nýbrž i práva, uvedená v §u 476 obč. zák. pod čís. 10 a 11. O právu okenním po rozumu §u 488 obč. zák. nemůže zde vůbec býti řeči, poněvadž tento článek zákona upravuje pozitivní služebnost, zříditi okno v cizí stěně (zdi) — servitus luminum (§ 475 čís. 3 obč. zák.), žalobce však má okna ve své vlastní zdi. Mohlo by tedy jen jíti o zápornou služebnost domovní ve smyslu §u 476 čís. 10 a 11 obč. zák. — servitus, ne luminibus officiat — která se podstatně liší od práva §u 488 obč. zák. Mezi oběma není žádné souvislosti, ani obdoby, a proto se žalobce pro výklad §u 476 čís. 10 a 11 obč. zák. neprávem dovolává ustanovení §u 488 obč. zák. Neprávem též poukazuje k rozhodnutí ze dne 9. března 1880, čís. 8728 Gl. U., neboť tam šlo o pouhé rušení držby — vlastně užívání — pokoje zřízením prkenné stěny, tedy jen o ochranu stavu faktického s vyloučením jakéhokoliv uvažování o poměru právním. Tvrzeného práva okenního ve smyslu §u 476 čís. 10 a 11 obč. zák. mohl žalobce podle §u 480 obč. zák. nabýti buďto smlouvou nebo promlčením (vydržením). Že pouhý účel, k němuž žalobcovy místnosti jsou a snad i dříve byly určeny, sám o sobě není právním důvodem nabývání služebnosti, správně vytkly nižší soudy. Dlužno jim však přisvědčiti i potud, pokud vyložily, že žalobce nemůže sporné právo vyvoditi z ustanovení osmého odstavce kupní smlouvy ze dne 5. prosince 1858, aniž je opřítí o vydržení, a to pro nedostatek podmínek §§ 1460, 313 obč. zák. V těch směrech lze dovolatele odkázati na důvody rozsudků nižších soudů, jež nebyly nikterak vyvráceny vývody spisu dovolacího, obsahujícími v podstatě jen opakování toho, co žalobce přednesl již v první a druhé stolici. Když tomu tak, nezáleží na tom, zda prkenná stěna, zřízená na dvoře žalované, skutečně žalobci odnímá světlo a vzduch, či nikoli, zda tedy příslušný předpoklad odvolacího soudu jest správný či mylný. I kdyby ona prkenná stěna bránila přístupu světla a vzduchu do žalobcových místností, bylo by to pouze výronem vlastnického práva žalované a nebylo by tím zasahováno do žalobcových práv (§§ 362, 364 odstavec první obč. zák.).

Čís. 5645.

Předpis §u 930 obč. zák. vztahuje se i na vady právní i na vady fyzické a jest ho použití i v případě, bylo-li úhrnkem prodáno množství zboží určitého druhu a ukáže-li se pak, že jednotlivé kusy nebo část

určité váhy nebo míry prodaného množství nejsou tímto zbožím, nýbrž zbožím jiným (aliud).

(Rozh. ze dne 12. ledna 1926, Rv II 629/25.)

Žalobce koupil od žalovaného větší množství vína za úhrnnou cenu. Tvrdě, že některé sudy neobsahovaly révové víno, nýbrž směs vína révového a ovocného, domáhal se na žalovaném snížení kupní ceny. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Rozhodujícím jest, zda zásoby vína byly koupeny úhrnkem, zda byly koupeny úhrnkem zvlášť, či spolu s celým podnikem, na tom nezáleží. Dle zjištění nižších soudů nebyly zásoby prodány na základě inventáře, při kupu nebylo vůbec o tom jednáno, jaké množství a jakých druhů víno se prodává a za jakou cenu se litr počítá, nýbrž prodány byly zásoby vína jak stojí a leží dle stavu k 19. prosinci 1923 za cenu úhrnnou. Nemůže tedy býti o tom pochybnosti, že jde o koupi úhrnkem. Okolnost, že žalobci byl odevzdán před koupí seznam vín, vykazující stav zásob k 23. říjnu 1923, nemá významu, když víno nebylo prodáno dle tohoto inventáře, nýbrž jak stálo a leželo dne 19. prosince 1923. Při koupi úhrnkem obmezuje § 930 obč. zák. ručení prodatele za vady na případ, schází-li vlastnost prodatele neprávem předstíraná nebo kupitelem vyměněná. Může býti jen otázkou, zda platí tato zásada i v případě, když bylo úhrnkem prodáno množství zboží určitého druhu a když se pak ukáže, že jednotlivé kusy nebo část určité váhy nebo míry prodaného množství nejsou tímto zbožím, nýbrž zbožím jiným, aliud. K této otázce dlužno přisvědčiti. Zákon předpokládá, že při koupi úhrnkem, při níž se kupuje souhrn věcí jako celek určité vymezený, ale neurčený co do počtu kusů, míry nebo váhy za úhrnnou cenu, kupitel nehledí na počet kusů, míru nebo váhu, a proto zákon omezuje ručení prodatele způsobem v § 930 obč. zák. uvedeným. Toto omezení platí jak pro vady fyzické tak i pro vady právní, poněvadž občanský zákoník v té příčině nerozeznává, platí tedy i v případě, kdy část úhrnkem prodané věci jest kupiteli odňata třetí osobou pro práva jí na tuto část příslušející, tak že i za částečnou evikci ručí prodatel jen, bylo-li to umluveno nebo dopustil-li se prodatel podvodu. Tento zákonodárný důvod, na němž § 930 obč. zák. spočívá, přiléhá však úplně i na případ, když v množství zboží určitého druhu úhrnkem prodaného vyskytnou se jednotlivé kusy, které nejsou zbožím tohoto druhu, nýbrž zbožím jiným, a proto dlužno i na takový případ obdobně použiti ustanovení §u 930 obč. zák. Z toho plyne, že, i kdyby bylo pravdou, že některé sudy ze zásoby, dovolateli prodané, neobsahovaly víno ve smyslu zákona o víně, ručila by prodatelka za to jen, kdyby to mezi stranami bylo umluveno bývalo, nebo kdyby prodatelka byla jednala podvodně. Úmluva taková nebyla ani tvrzena, podvodné jednání se strany společnosti jest vyloučeno zjištěním, že nevě-

děla, že mezi prodanou zásobou jest i víno míchané s vínem ovocným. Nestačí, že by společnost při náležitém dozoru byla musela vědět, co v sudech je, poněvadž zákon žádá v případě Šu 930 obč. zák. vědomě nepravdivé udání vlastnosti nebo úmyslné zamlčení vady.

Čís. 5646.

Pro otázku, zda smlouva ve prospěch třetího vyžaduje formy notářského spisu, jest rozhodnou pouze povaha závazku slibujícího, z něhož třetí osoba nebyla práva na splnění. Zvláštní vztah mezi smluvní stranou, jež slib přijala, a obdařenou třetí osobou nepadá tu na váhu.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1926, Rv II 641/25.)

Žaloba, již domáhala se žalobkyně na žalované odstoupení $\frac{3}{4}$ podsedku, vydání listin způsobilých ku knihovnímu vkladu a zaplacení náhrady za odprodané pozemky, byla zamítnuta soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl mimo jiné v

důvodech:

Dovolatelka sama pohlíží na smlouvu z roku 1911 jako na smlouvu ve prospěch osoby třetí a dle zjištěného jejího obsahu lze s ní v tom plně souhlasiti. Tehdy ovšem ještě platný § 881 obč. zák. byl zásadně proti smlouvám ve prospěch třetího, ale pozdější nauka i praxe, majíc oporu v §u 1019 obč. zák., uznávala výjimky. Tak i pro tento případ úmluvy z roku 1911 lze použití bývalého předpisu §u 1019 obč. zák., poněvadž ujednáno bylo, že žalovaná dle vůle a přání Anny H-ové dodrží podsedek pro žalobkyni a její sestru. Třetí osoby, v jejichž prospěch úmluva byla uzavřena, nabývají z ní práva, jakmile byly některou smluvní stranou o tom vyrozuměny, bylo-li jejich vůlí, aby třetí nabyli práva na plnění. Není však správné, tvrdí-li dovolatelka zcela všeobecně, že takové smlouvy nepotřebovaly a nevyžadují formy notářského spisu. Záleží na důvodu závazku slibujícího. Ani právo třetího, v jehož prospěch smlouva zní, není abstraktním právem, naopak důvod, jenž vede smluvní strany k ujednání, platí i pro něho, jakoby sám byl na něm účastněn. Mohou však smlouvy ve prospěch třetí osoby uzavřeny býti též takovým způsobem, že důvodem jejich je příkaz k darování. Tu je pak dvojí důvod závazku slibujícího a sice jednak z příkazu, jednak proto, aby sám učinil darování (smíšené smlouvy ve prospěch třetího). Na ten případ lze právě použití dříve platného ustanovení §u 1019 obč. zák. Jest pak darování důvodem smluvního závazku, ale i důvodem práva, jehož třetí nabývá a proto právě vyžaduje smlouva formy notářského spisu. Zvláštní vztah mezi smluvní stranou, kteráž slib přijala a obdařenou třetí osobou nepadá tu na váhu. Rozhodnou je pouze povaha závazku slibujícího, z něhož nabyla třetí osoba práva na splnění, kteréhož se také žalobou proti němu domáhá. Jak zjištěno odstoupila Anna